

Valsts bērnu tiesību
aizsardzības inspekcija

Ārpusģimenes aprūpe nepilngadīgajiem Ukrainas civiliedzīvotājiem

2022.gada 21.marts

Valsts bērnu tiesību
aizsardzības inspekcija

Uz ko attiecināms

Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likums - attiecināms tikai uz civiliedzīvotājiem, kuri ieradušies no Ukrainas, tajā notiekošās kara darbības dēļ.

Ukrainas civiliedzīvotāji šā likuma izpratnē ir:

- **Ukrainas pilsoņi un viņu ģimenes locekļi;**
- **personas, kuras Ukrainā saņēmušas pastāvīgās uzturēšanās atļauju, bezvalstnieka statusu vai starptautiskās aizsardzības statusu, un to ģimenes locekļi.**

Valsts bērnu tiesību
aizsardzības inspekcija

Mērķis

Lai nodrošinātu nepilngadīga bez vecāku pavadības Latvijas Republikā ieceļojuša Ukrainas civiliedzīvotāja (turpmāk — nepavadīts bērns) tiesību aizsardzību un sniegtu viņam atbalstu.

Lēmums nepieciešams arī, ja vecāki ir izdevuši pilnvaru bērna aprūpei citai personai, vai ja bērnu pavadošā persona Ukrainā iecelta par bērna aizbildni (vai cita veida ārpusģimenes aprūpe).

Valsts bērnu tiesību
aizsardzības inspekcija

Lēmumu veidi

Vienpersoniskais lēmums par:

- ārkārtas aizbildnības nodibināšanu un ārkārtas aizbildņa iecelšanu nepavadītam bērnam;
- bērna ievietošanu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā (turpmāk — bērnu aprūpes iestāde), ja saņemta informācija par tās darbības teritorijā esošu nepavadītu bērnu grupu (Ukrainas ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas bērni).

Valsts bērnu tiesību
aizsardzības inspekcija

Vienpersoniskais lēmums

- Vienpersonisku lēmumu pieņem tās bāriņtiesas priekšsēdētājs, bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieks vai bāriņtiesas loceklis, kuras darbības teritorijā atrodas nepavadīts bērns. Minēto lēmumu var pieņemt arī gadījumā, ja nepavadītais bērns nevar uzrādīt personu apliecinošu dokumentu.
- Vienpersonisku lēmumu pieņem divu darbdienu laikā no iesnieguma saņemšanas dienas. Bāriņtiesa par to paziņo nepavadīta bērna ārkārtas aizbildnim, Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijai un tās pašvaldības sociālajam dienestam, kuras bāriņtiesa pieņēma lēmumu par ārkārtas aizbildnības nodibināšanu un ārkārtas aizbildņa iecelšanu nepavadītam bērnam.
- Vienpersonisks lēmums ir spēkā līdz nepavadīta bērna pilngadībai vai līdz brīdim, kad bāriņtiesa koleģiāli pieņem lēmumu par ārkārtas aizbildnības izbeigšanu. Bāriņtiesa citus lēmumus par nepavadīta bērna interešu nodrošināšanu pieņem koleģiāli.

Valsts bērnu tiesību
aizsardzības inspekcija

Lēmumā:

- Vārdi un uzvārdi rakstāmi latīņu burtiem, bet norādāmi arī oriģinālvalodā;
- Paralēli identifikācijas numuram, norādāmi bērna dzimšanas dati;
- Lēmumā par bērna ievietošanu institūcijā, norādāms **konkrētās institūcijas nosaukums**, lēmumā jābūt informācijai, ar kuru personu no Ukrainas bērns ieradīs Latvijā.

Valsts bērnu tiesību
aizsardzības inspekcija

Ārkārtas aizbildnis

Par ārkārtas aizbildni var būt:

- persona, pie kuras ierodas nepavadīts bērns;
- persona, ar kuru kopā nepavadīts bērns ieradies Latvijā;
- persona, kurai Latvijā ir piešķirts aizbildņa vai adoptētāja statuss, audžuģimenes vai viesģimenes statuss.

Valsts bērnu tiesību
aizsardzības inspekcija

Gribu uzņemt Ukrainas bērnu...

Latvijas personas, kuras vēlas pieteikt savu atbalstu iespējamajai Ukrainas bērnu ārpusģimenes aprūpei, tiek aicinātas iegūt aizbildņa vai audžuģimenes statusu;

Aicinām potenciālos aizbildņus motivēt apmeklēt aizbildņu apmācības kādā no atbalsta centriem;

Noskaidrojot personas motivāciju Ukrainas bērnu uzņemšanai, pārrunāt aizbildņa, audžuģimenes statusa būtību un pārrunāt iespēju sniegt atbalstu arī Latvijas bērniem bez vecāku gādības.

Valsts bērnu tiesību
aizsardzības inspekcija

Informācija lietā

Barīntiesa nodrošina nepavadīta bērna un viņa personīgo mantu, bērna dokumentu **fotofiksēšanu** un šo ziņu ievietošanu lietā;

Lietā ievieto aizpildītu **Ukrainas nepilngadīgā civiliedzīvotāja informācijas anketu** (paraugu izstrādājusi VBTAI).

Bāriņtiesas pienākumi ārkārtas aizbildnības uzraudzībā

- pastāvīgi uzraudzīt ārkārtas aizbildņa rīcību nepavadīta bērna personisko interešu nodrošināšanā;
- vismaz reizi pirmajos trijos mēnešos pēc ārkārtas aizbildnības nodibināšanas un ārkārtas aizbildņa iecelšanas, kā arī turpmāk vismaz reizi gadā pārbaudīt nepavadīta bērna sadzīves apstākļus un aprūpi ārkārtas aizbildņa ģimenē un sastādīt sadzīves apstākļu pārbaudes aktu;
- lemt par ārkārtas aizbildņa atstādināšanu no ārkārtas aizbildņa pienākumu pildīšanas, ja bāriņtiesa ārkārtas aizbildņa rīcībā konstatē trūkumus, nepilnības, ļaunprātīgu darbību vai draudus nepavadīta bērna dzīvībai vai veselībai

Valsts bērnu tiesību
aizsardzības inspekcija

Bērns bez dokumentiem

- Bāriņtiesas prioritāra loma. Pieņemot lēmumu par ārkārtas aizbildnību vai ievietošanu institūcijā, lēmumā jānorāda, ka **bērna identitāte nav nosakāma pēc dokumentiem, bet noteikta pēc bērna vai citas personas vārdiem;**
- Ja bērns sava vecuma, brieduma, veselības stāvokļa vai citu iemeslu dēļ nespēj sniegt informāciju un viņam nav pavadošās personas, bērnam pagaidu vārdu, uzvārdu līdz identitātes noskaidrošanai «dod» bāriņtiesa. Bērna vecuma, un ja nepieciešams, dzimuma, noteikšanai var tikt piesaistīts ārstniecības persona;
- Informācija sniedzama valsts robežsardzei.

Valsts bērnu tiesību
aizsardzības inspekcija

Informācijas sniegšana VBTAI

- **VBTAI veido un uztur vienotu nepavadīto bērnu reģistru un to uzskaiti**, lai nodrošinātu nepieciešamās informācijas sniegšanu nepavadīta bērna un viņa ģimenes atkalapvienošanai, kā arī nodrošinātu standartizētu informācijas izgūšanu un veidotu statistikas analīzi.
- Informācijas apmaiņa starp VBTAI, pašvaldības sociālo dienestu un bāriņtiesu notiek elektroniski.
- Bāriņtiesa nosūta: Lēmuma norakstu, bērna un bērna mantu fotogrāfijas (attēla kvalitāte!), informācijas anketas kopiju.

Valsts bērnu tiesību
aizsardzības inspekcija

Paldies par uzmanību!